

ע"פ 3571/13 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 3571/13

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 4.4.2013, בתפ"ח 399-01-13, שניתן על-ידי כב' השופטים י' אלרון - סג"נ; מ' גלעד; מ' רניאל

תאריך הישיבה: י"ח בתמוז התשע"ד (16.7.2014)

בשם המערער: עו"ד ויסאם עראף

בשם המשיבה: עו"ד נילי פינקלשטיין

פסק-דין

השופט א' שהם:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים י' אלרון – סג"נ; מ' גלעד; מ' רניאל), בתפ"ח 13-01-399, מיום 4.4.2013.

פסק דינו של בית המשפט המחוזי

2. בית המשפט המחוזי הרשיע את המערער, על יסוד הודאתו, בעבירה שיוחסה לו בכתב אישום מתוקן, היינו: ניסיון אינוס בת משפחה, לפי סעיף 351(א) בנסיבות סעיף 345(א)(3), ובצירוף סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1973. בכתב האישום המתוקן מסופר, כי בנותיו של המערער הוצאו מבית הוריהן למשפחת אומנה. ביום 1.7.2012, הגיעו הבנות לביקור בביתו של אביהן, הוא המערער. המערער ביקש כי אחת מבנותיו, שהיתה כבת תשע (להלן: המתלוננת), תישאר עימו בבית בזמן שאחותיה ואימן יוצאות לערוך קניות. לאחר זאת, הפשיט המערער את המתלוננת, התפשט בעצמו, וניסה להחדיר את איבר מינו לאיבר מינה, שלא בהסכמתה החופשית ותוך שהוא גורם לה כאב.

3. ביום 4.4.2013, נגזר דינו של המערער. במסגרת גזר הדין, עמד בית משפט קמא על עיקריו של תסקיר הערכת מסוכנות, אשר הגדיר את המערער כאדם "בעל מסוכנות מינית בינונית עד נמוכה לטווח הארוך". כמו כן, הוגש תסקיר נפגעת העבירה, במסגרתו תוארו הנזק הנפשי-רגשי שנגרם למתלוננת, וההתדרדרות בתפקודה היומיומי. המתלוננת צוטטה בתסקיר כמבקשת שהמערער "ייכלא לזמן הארוך ביותר". בית משפט קמא הדגיש את יסוד התכנון, שקדם לביצוע העבירה, והביע את הסלידה ממעשיו של המערער, אשר "במקום להגן עליה [על המתלוננת] ולדאוג לרווחתה, פגע בה מינית". בהתחשב בערך החברתי שנפגע ובנסיבות המקרה, קבע בית משפט קמא כי מתחם הענישה יעמוד על מאסר בפועל, לתקופה שבין 4 ל-9 שנים. בית משפט קמא נתן משקל לקולה להודאתו של המערער במיוחס לו, עוד טרם שהחלה פרשת התביעה, כאשר בכך נחסך הצורך להעיד את המתלוננת, וכן לעובדה שהמערער לקח אחריות על מעשיו. גם נסיבות חייו של המערער עמדו לזכותו לצד הקולה. לאחר זאת, ובשים לב לכלל השיקולים לחומרה ולקולה, גזר בית משפט קמא על המערער עונש של חמש שנות מאסר לריצוי בפועל, וכן שנתיים מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים. נוכח מצוקתו הכלכלית של המערער, נמנע בית משפט קמא מלפסוק פיצוי כספי לטובת המתלוננת.

טענות הצדדים בערעור

4. בהודעת ערעור, שהוגשה מטעם המערער, נטען כי בית משפט קמא החמיר עמו יתר על המידה. הודגשו נסיבות חייו הקשות של המערער, והבעיות הנפשיות שהוא סובל מהן, אף שנמצא כשיר לעמוד לדין. עוד נטען, כי עובר לאירוע, גילה המערער דאגה לצרכיהן הבסיסיים של בנותיו והביע חיבה אבהית כלפיהן. המערער ציין, כי עברו הפלילי נקי, והדגיש כי מדובר ב"מעידה חד פעמית". כמו כן נטען, כי המערער הודה בעובדות כתב האישום המתוקן ולקח אחריות מלאה על מעשיו, מבלי שניתן לכך משקל ראוי בגזר הדין. עוד נטען על-ידי המערער, כי "המעשה עצמו, בהיבט הפיזי שלו, נמצא ברף הנמוך של העבירה בה הורשע המערער [...] לא נעשה שימוש בכוח וניתן להבין כי המדובר באירוע שנפסק באופן מידי". בנסיבות אלה, נטען על-ידי המערער כי יש מקום להקל בעונשו.

5. בדיון שנערך לפנינו, טען בא-כוח המערער, עו"ד ויסאם עראף, כי העונש שהושת על מרשו סוטה לחומרה ממדיניות הענישה במקרים דומים, וזאת בשים לב לעובדה כי מדובר במעשה חד פעמי, שעולה כדי ניסיון בלבד. בנוסף,

עמוד 2

חזר בא-כוח המערער וטען, כי נסיבותיו חייו של המערער הן קשות; הוא מתחרט על מעשיו ואף ניסה לפגוע בעצמו בתקופת כליאתו. כמו כן, הודגשה החרטה הכנה שהביע המערער, והודאתו בפתח המשפט.

6. באת-כוח המשיבה, עו"ד נילי פינקלשטיין, טענה מנגד, כי נוכח חומרת העבירה, נסיבותיה הקשות והשלכותיה על המתלוננת, אין מקום להקלה בעונשו של המערער, ויש למצות עימו את מלוא חומרת הדין. נטען, כי מעשיו של המערער פגעו במתלוננת פגיעה קשה, שהשלכותיה טרם הובררו במלואן, וזאת, תוך ניצול האמון שניתן בו, בקביעת הסדרי הראיה של הבנות. לטענת באת-כוח המשיבה, המערער לא הפנים באופן מלא את חומרת מעשיו. עוד נטען, כי העונש שגזר בית משפט קמא על המערער מצוי בצד הנמוך של המתחם שנקבע, וכי מדובר בעונש ראוי אשר איננו חורג ממדיניות הענישה במקרים דומים.

דין והכרעה

7. הערעור שבפנינו מתמקד בהשגה על חומרת העונש שהושת על המערער. נקודת המוצא לדיון היא, כי ערכאת הערעור איננה נוטה להתערב במידת העונש שהוטל על-ידי הערכאה הדיונית, אלא אם מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה הראויה, או כאשר נפלה בגזר הדין טעות מהותית (ע"פ 1290/14 ג' בארין נ' מדינת ישראל (13.7.2014); ע"פ 5953/13 מדינת ישראל נ' דויד (6.7.2014); ע"פ 5323/12 אבו ליל נ' מדינת ישראל (17.6.2014)).

8. ייאמר כבר עתה, כי גם אם העונש שהושת על המערער הוא על הצד הגבוה, לא מצאנו כי הוא סוטה באורח מהותי ממדיניות הענישה במקרים כגון דא, באופן המצדיק את התערבותנו (השוו: ע"פ 1555/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.6.2014); ע"פ 6877/09 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.2012); ע"פ 4602/10 מדינת ישראל נ' פלוני (11.4.2011)). כמו כן, איננו סבורים כי נפלה טעות כלשהי בגזר דינו של בית משפט קמא, ולפיכך דין הערעור להידחות, כפי שיפורט להלן.

9. המערער הורשע בניסיון לבצע עבירה, שהיא מעבירות המין החמורות ביותר – אינוס קטין בן משפחה. ההגנה על גופם וכבודם של קטינים, והבעת הסלידה החברתית מפני פגיעה מינית בקטינים מצד מי שאמור להיות להם משען ומחסה, היא אשר צריכה לעמוד לנגד עיניו של בית המשפט; והיא אשר עמדה לנגד עיני המחוקק, אשר קבע כי העונש המירבי בגין עבירה זו הוא 20 שנות מאסר.

10. נוכח חומרתן של עבירות המין במשפחה, מדיניות הענישה בעבירות אלה מחייבת נקיטת יד קשה נגד העבריינים. כפי שצינתי בהזדמנות קודמת, "מן הראוי להשית על מבצעי עבירות מין במשפחה עונשי מאסר משמעותיים, הן לשם הרתעתם האישית והן להרתעת הרבים, ובעיקר על מנת לשקף את מידת הפגיעה החמורה בקורבנות ובזכות היסוד של כבוד האדם, וכן במטרה להביע את הסלידה ושאת הנפש של החברה מביצוע עבירות אלו. הדבר נכון ביתר שאת, כאשר מדובר בקורבנות קטינים" (ע"פ 7015/09 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 42 (18.11.2012); וכן ראו דבריו של השופט א' א' לוי בע"פ 701/06 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (4.7.2007), אשר אוזכרו על-ידי בית משפט קמא).

11. בהתאם למדיניות שפורטה לעיל, מעשהו החמור והמביש של המערער ראוי לענישה הולמת, בדמות עונש מאסר ממושך לריצוי בפועל. ונזכיר, כי "גם אם לא עלה בידולממש את כוונתו במלואה, עדיין חומרת המעשים זועקת ומחייבת כי הענישה שתוטל עליו תהא משמעותית ומרתיעה" (ע"פ 6690/07 פלוני נ' מדינת ישראל (10.3.2008); וראו, בהקשר זה, גם ע"פ 6877/09 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.2012)).

כפי שציין בית משפט קמא, עסקינן בעבירה אשר קדם לביצועה תכנון, והדבר אינו מתיישב עם הטענה כי מדובר ב"מעידה", אשר נבעה מפרץ יצרים רגעי. טענתו של המערער, לפיה ביצוע העבירה לא לווה בהפעלת כוח פיזי, אין בה כדי לסייע לו, בנסיבות בהן התקיפה המינית נעשתה תוך ניצול מרות וסמכות הורית. כמו כן, אין ניתן להתעלם מסבלה של המתלוננת ומהנזק המשמעותי שנגרם לה, כמתואר בתסקיר נפגע העבירה, ואנו מביעים תקווה כי ימצאו מזור ומרפא לנפשה.

12. לצד אלה, נתן בית משפט קמא את דעתו לשיקולים לקולה, ובהם העדר עבר פלילי מכביד העומד לחובתו של המערער; העובדה כי מדובר במעשה חד פעמי; הודאתו של המערער והבעת חרטה מצידו. כאמור, שיקולים אלה כבר הובאו בחשבון במסגרת גזר דינו של בית משפט קמא, ואיננו רואים ליתן להם משקל נוסף.

לסיכום, לא מצאנו כי הוצגה בערעור שלפנינו טענה כלשהי שיש בה כדי לגלות עילה להתערבותנו, וניכר בגזר הדין כי הוא מבטא היטב את מכלול השיקולים הרלוונטיים, ובראשם הלימה בין חומרת העבירה בנסיבותיה לבין מידת העונש אשר הושת על המערער.

13. לאור האמור, הערעור נדחה בזאת.

ניתן היום, כ"ג בתמוז התשע"ד (21.7.2014).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט